

1. Struktura obyvatelstva podle způsobu bydlení

Při sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001 bylo sečteno v naší republice 10230060 osob. Většina z nich měla trvalé bydliště v domech, jen u 0,2 % osob tomu bylo jinak. Do počtu domů byly při sčítání zařazeny všechny objekty určené k bydlení, další objekty s bytem nebo byty (např. provozní budovy) a také ubytovací zařízení bez bytu, pokud slouží k dlouhodobému nebo trvalému ubytování.

- Z celkového počtu osob s trvalým nebo dlouhodobým pobytem jich většinu - 99 % tvoří osoby žijící v bytech. Převážně jde o osoby v bytech v rodinných a především bytových domech, osoby v bytech v ostatních (provozních) budovách tvoří jen 0,9 % z osob žijících v bytech celkem.
- Druhou položku osob s trvalým pobytem v domě tvoří osoby v zařízeních. Z jejich celkového počtu tvoří více než polovinu (56,5 %) ženy. Je to ovlivněno vysokým podílem osob v domovech důchodců – a v domovech důchodců tvoří převážnou většinu osazenstva právě ženy.
- Třetí skupinu tvoří osoby, které mají trvalý pobyt také v domě, ovšem nežijí zde v bytě ani v zařízení. Jde převážně o případy, kdy osoba žije např. v místnosti, jež není bytem ani zařízením. Typické je to u osob, žijících na svém pracovišti (ať už jde o provozní budovy či zařízení). Patří sem však také případy, kdy osoba má v daném domě trvalé bydliště, na němž se třeba několik let nezdržuje a v příslušném bytě má trvalý pobyt již jiná rodina. Pak byla takováto osoba zahrnuta do souboru osob s ubytováním mimo byt.

Tab. 1 Obyvatelstvo podle způsobu bydlení

	Obyvatelstvo celkem	podíl z úhrnu obyvatel	z úhrnu		podíl	
			muži	ženy	mužů	žen
Bydlící v domě celkem	10214087	99,8	4973320	5240767	48,7	51,3
v tom v bytech celkem	10101302	98,7	4919168	5182134	48,7	51,3
z toho v rodinných domech	4670854	45,7	2306866	2363988	49,4	50,6
v bytových domech	5341975	52,2	2567561	2774414	48,1	51,9
v zařízeních	71181	0,7	30983	40198	43,5	56,5
mimo byty a zařízení	41604	0,4	23169	18435	55,7	44,3
Bydlící mimo dům celkem	15973	0,2	8751	7222	54,8	45,2
v tom v rekreačních chatách	12519	0,1	6656	5863	53,2	46,8
v mobilních obydlích	222	0,0	155	67	69,8	30,2
v nouzových stavbách	3232	0,0	1940	1292	60,0	40,0
Obyvatelstvo úhrnem	10230060	100,0	4982071	5247989	48,7	51,3

Bydlících mimo dům bylo sečteno necelých 16 tis. osob. Jejich převážnou část (78,4 %) tvořily osoby s trvalým pobytem v rekreačních chatách a chalupách (patří sem i vyčleněné rekreační chalupy a rekreační domky). Bylo to ovlivněno změnou zákona o evidenci obyvatel. Tato novela z roku 2000 umožnila, že občan může mít místo trvalého pobytu v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem a který je podle zvláštního právního předpisu určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci.

Více než 3 tis. osob byly sečteny v nouzových stavbách. Jde o objekty bez popisného či evidenčního čísla, které nejsou určeny k trvalému bydlení. Jako příklad lze uvést různá přístřeší, nouzové a provizorní stavby (jako např. bývalá budova ČSÚ na Praze - Karlín), boudy, sruby, nezkolaudované domy apod.

Na rozdíl od některých jiných států zatím u nás nejsou počty osob žijících v mobilních obydlích příliš vysoké. Za mobilní (pohyblivé) obydlí je považováno ubytovací zařízení, které může být přepravováno nebo se může pohybovat, např. maringotka, obytná loď nebo karavan. Celkově jde ale o zanedbatelný počet osob. Přitom výrazně častěji byli v těchto objektech sečteni muži.

Vzhledem k podobným podmínkám bydlení u souborů osob, sečtených mimo domy a osob, sečtených mimo byt a zařízení, jsou tyto dvě kategorie slučovány do jedné. Celkem bylo tedy sečteno mimo byty a zařízení 57,6 tis. osob.

Rozhodující podíl však mají osoby sečtené v domech. Více než 98 % osob bydlelo v domech určených k bydlení (v rodinných a bytových domech), poměrně vysoký (0,8 %) byl i podíl osob sečtených v provozních budovách. Vyšší počet osob byl sečten ještě v ubytovacích zařízeních určených k trvalému nebo dlouhodobému ubytování (přes 70 tis. osob), počty osob sečtených v lůžkových léčebných a lázeňských zařízeních a v ostatních ubytovacích zařízeních byly již podstatně nižší.

Tab. 2 Struktura obyvatelstva bydlícího v domech podle druhu domu

	Osoby celkem		v tom					
	abs.	v %	v bytech		v zařízeních		ostatní	
			abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Bydlící osoby v domech celkem	10214087	100,0	10101302	100,0	71181	100,0	41604	100,0
v tom v domech k bydlení	10049806	98,4	10012829	99,1	1501	2,1	35476	85,3
v ubytovacích zařízeních určených k trvalému nebo dlouhodobému ubytování	70357	0,7	8765	0,1	60593	85,1	999	2,4
v lůžkových léčebných a lázeňských zařízeních	2238	0,0	856	0,0	1299	1,8	83	0,2
v ostatních ubytovacích zařízeních	11364	0,1	4560	0,0	5754	8,1	1050	2,5
v provozních budovách	80322	0,8	74292	0,7	2034	2,9	3996	9,6

V domech k bydlení (99,6 %) a v provozních budovách (92,5 %) výrazně převažovaly osoby bydlící v bytech a naopak v ubytovacích zařízeních určených k trvalému nebo dlouhodobému ubytování (86,1 %) a v lůžkových léčebných a lázeňských zařízeních (58,0 %) převažují osoby v zařízeních. Z tohoto pohledu výjimečná je situace v ostatních ubytovacích zařízeních, ve kterých tvoří polovinu osoby v zařízeních a dvě pětiny osoby v bytech.